

znalost všech oněch předpisů, jejichž správný, t. j. souvislosti jich dbalý výklad sprostředkoval mu rozpoznání nebezpečnosti opačného jednání pro právní statky Šem 335 tr. zák. chráněné. Předpis Šu 46 zakazuje bez ohledu na zvláštní okolnosti jednotlivého případu a bezvyjimečně jízdu rychlejší, než tam stanoveno. Až do hranice tohoto zákazu, jehož nešetření tresce se samo o sobě, i když nedošlo ani k nehodě, ani ku konkrétnímu nebezpečí, jako přestupek správní (§ 55), jest podle Šu 45 jízdnou rychlost určití tak, aby řidič silostroje byl pánem své rychlosti a bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována, takže jest řidiči zmírniti přiměřeně rychlost jízdy a, třeba-li, zůstati státi, mohly-li by vozidlem jeho býti způsobeny nehody nebo poruchy dopravy. Dlužno proto souhlasiti se stanoviskem nalézacího soudu, že stěžovatel jednal nedbale, jeda na silnici sněhem a náledím pokryté rychlostí — lhostejno kolika kilometrovou —, jež mu bránila v tom, aby automobil okamžitě neovládl. Otázku, stížností nadhozenou, zda jednal nedbale i svědek K. tím, že nedal pozor, nepřibližuje-li se nějaké vozidlo (ze zadu), možno ponechati stranou. Případná současná nedbalost K-ova nerušila by dle zásady Šu 134 tr. zák. příčinné souvislosti nehody s nedbalostí stěžovatelovou a nesprostila by stěžovatele zodpovědnosti za vlastní nedbalé jednání, jež zůstalo by i za tohoto předpokladu třebaš ne jedinou, přece jednou z několika příčin nehody.

Souhlasiti jest se stížností potud, že automobily nenálezejí k předmětům v Šu 85 písm. c) tr. zák. jmenovaným. Další otázku, děje-li se provoz automobilů vždy za okolností zvláště nebezpečných, možno ponechati stranou. Pro tento případ odvozuje rozsudek prvé stolice zákonnou známku okolností zvláště nebezpečných z konkrétních okolností případu, totiž ze skutečnosti, že na silnici byl sníh a náledí. Při tomto stavu silnice jest provoz silostrojních vozidel spojen s nebezpečím daleko větším, než provoz vozidel animální silou poháněných. I nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil pro zjištěnou konkrétní příčinu zvláštní nebezpečnosti jednání stěžovatelovo pod ustanovení Šu 337 tr. zák. třebaže jest pochybeným důvod v rozsudečném výroku vyslovený, že automobily jsou z předmětů v Šu 85 písm. c) jmenovaných.

Čís. 1942.

Ani v řízení kárném nesmí býti použito sankce Šu 199 a) tr. zák. jako prostředku k obejití zákazu Šu 202 tr. ř.; i pro ně platí ustanovení Šu 153 tr. ř.

Zásada Šu 202 tr. ř. tu předpokládá, že se svědek cítil při výslechu subjektivně obviněným; pro posouzení, zda tomu tak, jest rozhodným úmysl, v jakém výpověď učinil; pod ustanovení Šu 199 a) tr. zák. nespadá jeho křivá výpověď jen, chtěl-li jí pomoci výhradně sobě samému.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1925, Zm I 687/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v České Lipě ze dne 3. září 1924, pokud jím byla obžalovaná Berta L-ová podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro zločin podle Šu 197 a 199 písm. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud tvrdí, že výrok, sprostující Bertu L-ovou, jest stížen zmatkem podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. Nalézací soud výrok ten v podstatě odůvodňuje tím, že postavení L-ové v kárném řízení proti dozorce vězňů B-ovi bylo po věcné stránce postavením osoby jednak objektivně podezřelé ze zločinu podle Šu 105 tr. zák., jednak subjektivně též cítící se v tom směru vinnou a že proto nelze považovati její výpověď za svědeckou výpověď v zákonném smyslu slova. Dlužno především zdůrazniti, že jsou tu formální předpoklady pro stíhání a odsouzení obžalované pro křivé svědectví, ježto jest zjištěno, že obžalovaná věděla, že jest vyslýchána jako svědkyně, svědectví se nevzdala, ačkoliv tak mohla učiniti vzhledem k ustanovení Šu 153 tr. ř., jež podle Šu 119 služ. pragm. platí též pro řízení disciplinární (že v tomto směru poučena nebyla, nevádí, poněvadž zákon neukládá soudu povinnosti, by svědka o dobrodiní tohoto zákonného ustanovení uvědomil), a že vypovídala nesprávně. Sluší též přisvědčiti právnímu názoru nalézacího soudu, potud, že po hmotné stránce při křivém svědectví rozhoduje zásada, ovládající trestní řád a vyslovená zejména v Šu 202 tr. ř., že vinník není povinen, k vině se doznati, a nesmí býti k doznání nijakým způsobem donucován, a že ani sankce Šu 199 písm. a) tr. zák. nesmí býti použito jako prostředku k obejití zákazu Šu 202 tr. ř., při čemž nepadá na váhu, zda jde o svědecký výslech v řízení trestním, či v řízení kárném, pro něž, jak již bylo shora vysloveno, podle Šu 119 poslední odstavec služ. pragm. obdobně platí ustanovení trestního řádu.

Zásada Šu 202 tr. ř. předpokládá, že se vyslýchaná osoba cítí subjektivně skutečně obviněnou, a pro posouzení, zda jest tomu tak, je v první řadě rozhodným úmysl, v jakém výpověď učinila, zda totiž chtěla jí pomoci sobě, či někomu jinému. Pouze ten, kdož se při výslechu pokládal subjektivně za obviněného a křivým seznáním výhradně sobě chtěl pomoci, nedopouští se zločinu křivého svědectví (§ 199 písm. a) tr. zák.). Touto důležitou stránkou rozhodného případu se nalézací soud vůbec neobírá, přes to, že v tomto případě hájila se obžalovaná od počátku pouze tím, že manželé P-ovi a svědek Sch chovají proti ní nepřátelství; že obviňování, těmito svědky vyslovené, je vymyšleno a že k nějakým nepřístojnostem se strany vězeňského dozorce B-a vůbec nedošlo. Víc, než to, obžalovaná neudala a ani za disciplinárního, ani za trestního řízení nevyšly na jevo okolnosti, podporující alespoň vzdáleně správnost a podstatnost poznámek stěžovatelky vůči oněm třem svědkům. Vězeňský dozorce B. totiž potvrdil, že k nějakým nepravdělnostem vůči vězni (manželu obžalované) nedošlo, a totéž seznal i manžel sám, byv jako svědek slyšen. Vzhledem k tomuto skutkovému stavu věci bylo by se doporučovalo, by soud již po stránce objektivní těmito skutečností, jež ovšem v rozsudku uvádí, jimiž se však věcně nezabývá, věno-

val náležitou pozornost, a aby v důvodech rozsudkových přesně uvedl úvahy, z nichž se přenesl přes tyto okolnosti, zjišťuje, že považuje stěžovatelku objektivně za podezřelou »z účastenství na zločinech §u 101 a 104 tr. zák., z nichž byl viněn vězeňský dozorce B., jakož i ze samostatného zločinu svádění ke zneužití moci úřední podle §u 105 tr. zák.«

Co do stránky subjektivní není vůbec z rozsudku patrné, jakým způsobem dospěl soud k závěru, že se stěžovatelka i subjektivně cítila obviněnou. Rozsudek pomíjí obzvláště zjistiti rozhodující skutečnost, nesl-li se úmysl její, když křivou výpověď učinila, k tomu, by pomohla sobě, či někomu jinému. Vždyť není vyjádřeno, že se jí dle vyličeného stavu věci jednalo pouze o to, chrániti křivou výpovědí dozorce B-a; nelze dokonce ani vyloučiti možnost, že svou výpovědí nezamýšlela pomoci ani B-ovi, ani sobě samé, kdyžtě podle jejího zodpovídání, potvrzeného dozorcem B-em a jejím manželem, k nějakým nepřístojnostem ve věznicí vůbec nedošlo. Sluší tedy míti na zřeteli, že by bylo stěžovatelku sprostiti z trestní zodpovědnosti pouze tehdy, pokud by bezpečně bylo zjištěno, zda a ze kterých trestných činů v době svědeckého výslechu byla objektivně skutečně podezřelou, a po stránce subjektivní, že si při tomto svém výslechu byla toho vědoma, že, vypoví-li pravdu, přivede sebe samu v nebezpečí trestního stíhání a že se tedy při tom cítila obviněnou, takže by tu vlastně šlo o případ, v němž byla na obžalované svědecká výpověď vynucena, poněvadž se octla v situaci, v níž jí nezbýlo, než udati vědomě nepravdu, nechtěla-li sebe samu obviniti. Je zřejmo, že se tu jedná v podstatě o rozřešení otázky, zda byla obžalovaná v situaci, podmiňující důvod, trestnost vylučující ve smyslu hmotného trestního práva podle ustanovení §u 2 g), po případě i §u 2 e) tr. zák. Pominuv tyto, s právního hlediska rozhodné zásady, dospěl nalézací soud k výroku sprošťujícímu na základě nesprávného výkladu zákona. Tím však je rozsudek stížen zmatečností §u 281 čís. 9 a) tr. ř. a bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek ve výroku, jímž byla obžalovaná Berta L-ová podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sproštěna z obžaloby pro zločin podvodu podle §u 197 a 199 písm. a) tr. zák. jako zmatečný zrušiti a, ježto z nedostatku potřebných zjištění nelze ihned ve věci samé rozhodnouti, podle §u 288 čís. 3 tr. ř. věc vrátiti soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Čís. 1943.

Výroba, prodej a přechovávání radiotelegrafních (radiotelefonních) zařízení (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

Z amnestie z 2. září 1924 jest vyloučen nejen, kdo vyrábí radiotelegrafní (radiotelefonní) zařízení po živnostensku, nýbrž i ten, kdo si ojedinele vyrobí, byť i jen jednotlivé součástky a třeba jen k vlastní potřebě.

Z amnestie pro přechovávání jest vyloučen, kdo byl odsouzen též pro výrobu zařízení, jež přechovával.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1925, Zm I 30/25.)